

Palkó István

(1913-2008)

Toronyban született, egy nyolcgyermekes családban. Elemi iskoláit is itt végezte el, kitűnő eredménnyel. A falusi tehetségmentő akciónak köszönhetően **a szombathelyi Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnáziumban folytatta tanulmányait.** Alma materére idős korában is jó szívvel emlékezett vissza. Ezt követően a pécsi egyetemen tanult, és magyar-latin-görög szakos tanári diplomát szerzett. Az itt eltöltött évek alatt kötött barátságot Weöres Sándorral, és nagy hatást gyakoroltak rá egyetemi tanárai, elsősorban Várkonyi Nándor és Kerényi Károly.

1941-ben megnősült, felesége és házasságukból született öt gyermeke harmonikus családi háttérrel biztosított számára. Szintén 1941-ben kapott állást az ungvári Magyar Királyi Állami Drugeth Főgimnáziumban. 1943-tól már Szombathelyen, a Faludi Ferenc Gimnáziumban tanított. 1949-ben ezt az intézményt összevonták a Premontrei Gimnáziummal Nagy Lajos Gimnázium néven. Palkó Istvánt nevezték ki igazgatónak, aki 1955-ig irányította az iskolát. Ezután a Kanizsai Dorottya Gimnázium igazgatója lett. 1956-ban a szombathelyi Pedagógusok Forradalmi Tanácsának tagja volt. 1958-ban megbízták a Szombathelyi Felsőfokú Tanítóképző Intézet (a későbbi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola) megszervezésével és igazgatásával, mely a következő évben meg is kezdte működését. Hat évig volt az intézmény igazgatója, ezután oktatóként tevékenykedett. Innen 1971-ben távozott, és a jugoszláviai Mariborban lektorként magyar nyelvet tanított. Nyugdíjas éveit főként Révfülpön és Szombathelyen töltötte.

Irodalmi tevékenysége sokrétű. Már egyetemistaként társszerkesztője volt Várkonyi Nándor Sorsunk című folyóiratának. Szombathelyre visszatérve a Pável Ágoston által alapított Vasi Szemle szerkesztője lett. 1947-ben elindította a Vándortűz című irodalmi kiadványt, majd 1948-ban a rövid életű Népünk folyóiratot. Az Életünk című irodalmi folyóiratnak főszerkesztője volt (1963-as indulásától 1969-ig). Számos kimondottan Vas megyei témájú antológiát is szerkesztett: Őrség (1954.), Vasi élet és irodalom (1958.), Ez történt (1962.). Sokáig az Írószövetség nyugat-dunántúli csoportjának titkára volt. Irodalomtörténeti tanulmányai jelentek meg, verseket és novellákat is írt. Regényei kiadatlanok maradtak, viszont számos német műfordítása látott napvilágot.

Nyelvészként is jelentős munkát végzett: elsősorban fonetikai, etimológiai kutatásokat folytatott. Foglalkozott a nyugat-dunántúli nyelvjárás hangtani jellemzőivel, diftongusaival is.

A Magyar Pszichológiai Társaság alapító tagja volt. A pedagógiát összekapcsolva a pszichológia szakterületével iskolaérettségi vizsgálatokat folytatott Lőrincz Istvánnal és Petrován Oszkárral együtt, s ennek eredményeként javaslatot tettek a későbbi beiskolázás engedélyezésére. Azonban a Pedagógiai Intézet ezt megbotránkozva visszautasította, bevezetését oktatáspolitikai szempontból visszalépésként értékelve. Tanulmányuk a Gyermekgyógyászatban és egy német szakfolyóiratban mégis megjelent.

Források:

Lőcsei Péter: Használni kívánt, nem tündökölni
(www.vasiszemle.t-online.hu/2003/04/locsei.htm)
hu.wikipedia.org/wiki/Palkó_István